

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie**

Rzeszów, dnia kwietnia 2011 r.

**Pani
Teresa Trzeciak
Kierownik Finansowy
Sądu Rejonowego
w Rzeszowie**

LRZ-4100-03-01/2011
P/10/008

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 września 1994 r. o *Najwyższej Izbie Kontroli* (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.), zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie przeprowadziła w Sądzie Rejonowym w Rzeszowie (Sądzie), kontrolę wykonania planu finansowego w ramach budżetu państwa w 2010 r. w części 15/09 *Sąd Apelacyjny w Rzeszowie*.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 1 kwietnia 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie – stosownie do art. 60 ust. 1 ustawy o NIK – przekazuje Pani Kierownik niniejsze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia wykonanie przez Sąd planu finansowego w 2010 r., z zastrzeżeniami dotyczącymi dokonywania zapisów w księgach rachunkowych.

Pozytywną ocenę uzasadniają w szczególności:

- realizacja wydatków w granicach kwot określonych w planie finansowym Sądu;
- dokonywanie zmian w planie finansowym wydatków w granicach upoważnień dysponenta trzeciego stopnia;
- celowość i legalność zrealizowanych wydatków;
- terminowe przekazywanie zrealizowanych dochodów budżetowych na rachunek budżetu państwa.

Zastrzeżenia NIK odnoszą się w szczególności do:

- kwalifikowania zdarzeń gospodarczych niezgodnie z art. 20 ust. 1 z dnia 29 września 1994 r. *o rachunkowości* (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm.), tj. do niewłaściwych okresów sprawozdawczych;
- kwalifikowania wydatków do niewłaściwych paragrafów klasyfikacji budżetowej;
- braków w zakresie kontroli bieżącej i dekretacji dowodów księgowych;
- błędów formalnych zapisów w dzienniku;
- nierzetelnej realizacji wewnętrznych uregulowań Sądu przy udzielaniu dwóch zamówień publicznych o wartości większej niż 3.000 zł i nieprzekraczającej równowartości 14.000 euro.

W kontroli ustalono, że Sąd zrealizował w 2010 r. dochody budżetowe w wysokości 17.484,5 tys. zł, przy czym dochodami w wysokości 17.387,4 tys. zł (99,4 % zrealizowanych) były dochody z tytułu orzeczonych przez Sąd grzywien, opłat i kosztów sądowych, wpłat za zakupione znaki opłaty sądowej oraz opłat za ogłoszenia publikowane w Monitorze Sądowym i Gospodarczym.

Na podstawie badania próby dochodów Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, iż Sąd terminowo i w prawidłowej wysokości przekazywał zrealizowane dochody na rachunek dochodów budżetu państwa.

W kontroli ustalono, że wydatki Sądu określone w planie po zmianach w wysokości 32.103,9 tys. zł, zostały wykonane w kwocie 32.090 tys. zł. Kierownik Sądu dokonywała zmian w planie wydatków w granicach upoważnień dysponenta trzeciego stopnia, określonych w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 11 stycznia 2008 r. *w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia gospodarki finansowej i działalności inwestycyjnej sądów powszechnych* (Dz. U. Nr 11, poz. 69).

W kontroli badaniem objęto wydatki w łącznej kwocie 4.155.415,74 zł, co stanowiło 51,8% wszystkich pozapłacowych wydatków Sądu poniesionych w 2010 r. Wszystkie zbadane wydatki były celowe dla funkcjonowania Sądu. Wydatki, o wartości przekraczającej równowartość kwoty 14.000 euro, realizowane były zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych* (Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.).

W kontroli ustalono, iż sposób realizacji zamówień publicznych o wartości przekraczającej 3.000 zł, lecz mniejszej niż równowartość 14.000 euro, określony został w wewnętrznych uregulowaniach Sądu, zwanych dalej *Regulaminem*. Przy udzielaniu

zamówienia publicznego na usługi związane z przewozem dokumentacji oraz sprzętu do nowego budynku Sądu – wykonanego za kwotę 53.704 zł – a także zamówienia na usługi związane ze zmianą ustawień mebli w tym budynku oraz prace demontażowe w dotychczasowych lokalizacjach – wykonanego za kwotę 52.650 zł, postanowienia *Regulaminu* nie były przestrzegane. W postępowaniach tych nie zostały sporządzone wymagane nim wnioski, które zawierać miały – między innymi – opis rzeczowy i ilościowy przedmiotu zamówienia, uzasadnienie celowości oraz określenie wstępnej wartości zamówienia, z podaniem podstawy tego określenia. W przypadku zamówienia na usługi związane ze zmianą ustawień mebli oraz prace demontażowe, nie podano także zakresu zamówienia, co uniemożliwiało ocenę realności cen, podanych przez wykonawców w ofertach. W postępowaniu tym wyboru wykonawcy dokonano spośród dwóch złożonych ofert, podczas gdy *Regulamin* wymagał porównania co najmniej trzech ofert. Wartość usługi, a także sposób jej wyliczenia, nie zostały przedstawione w dokumentacji postępowania.

W złożonych dodatkowych wyjaśnieniach Kierownik Finansowy Sądu stwierdziła, że Sąd – oraz potencjalni wykonawcy – określili ustnie zakres zamówienia, a Sąd skalkulował cenę tej usługi w granicach 62 tys. zł.

W kontroli szczegółowemu badaniu – w celu wydania opinii o zgodności i wiarygodności ksiąg rachunkowych – poddano 173 wylosowane zapisy księgowe oraz dowody księgowe, na podstawie których dokonano tych zapisów (165 dowodów). Łączna wartość wylosowanej próby wynosiła 4.184.249,08 zł, co stanowiło 63% wartości badanej populacji wynoszącej 6.641.514,88 zł oraz 52 % wartości populacji ocenianej, która wynosiła 8.028.255,50 zł.

Analiza wykazała, iż 92 – spośród wylosowanych zapisów – nie spełniało wymagań określonych w art. 23 ust. 2 ustawy *o rachunkowości*. W 90 z nich – o łącznej wartości 2.148.297,03 zł – nie zaewidencjonowano prawidłowych dat operacji gospodarczych, tj. dat operacji gospodarczych określonych na dowodach księgowych, stanowiących podstawę tych zapisów. W przypadku 4 zapisów (spośród 51, dokonanych na podstawie dowodów księgowych, w których data wystawienia nie była tożsama z datą operacji gospodarczej), nie zaewidencjonowano dat dowodów. Łączna wartość tych 4 zapisów wynosiła 137.947,43 zł, przy czym 2 spośród tych zapisów obarczone były też błędem w zakresie daty operacji gospodarczej.

Ustalono, że 17 – spośród wylosowanych – dowodów księgowych nie spełniało wymagań, określonych w art. 21 ust. 1 pkt 6 ustawy *o rachunkowości*. Na 6 zbadanych dowodach księgowych, na łączną kwotę 257.102,35 zł, nie zostało odnotowane ich sprawdzenie pod względem merytorycznym. Na 8 dowodach – zarządzeniach sędziów Sądu w sprawie wypłaty wynagrodzeń za czynności wykonane w toku postępowań sądowych – na łączną kwotę 5.742,85 zł, nie zostały wskazane konta, na jakich należało dokonać księgowania. W przypadku 3 dowodów, na łączną kwotę 14.170,4 zł, nie został wskazany miesiąc księgowania.

Najwyższa Izba Kontroli – na podstawie badania wylosowanej próby – negatywnie ocenia poprawność formalną dowodów i zapisów księgowych (zgodność). Stwierdzone braki i błędy formalne dotyczyły ogółem 94 pozycji wylosowanej próby, na łączną kwotę 2.182.630,26 zł, stanowiącą 32,9 % wartości populacji badanej oraz 27,2% wartości populacji ocenianej.

W kontroli ustalono, iż 7 dowodów księgowych na łączną kwotę 11.336,45 zł (będących dyspozycją wypłaty ze środków budżetowych wynagrodzeń za czynności związane z postępowaniami sądowymi) zaewidencjonowano w księgach rachunkowych niezgodnie z art. 20 ust. 1 ustawy *o rachunkowości*. Dowody te ujęto w księgach rachunkowych innych okresów sprawozdawczych niż miesiąc operacji udokumentowanej tymi dowodami.

Zgodnie z polityką rachunkowości Sądu, datą operacji gospodarczej dla dokumentów dotyczących postępowań sądowych jest data wydania zarządzenia do wykonania, a wszystkie zdarzenia gospodarcze ujmuje się do danego miesiąca do dnia wygenerowania sprawozdań budżetowych.

Ww. dowody nie zostały zakwalifikowane do miesięcy, w których zostały wystawione, pomimo że termin ich wpływu do Oddziału Finansowego umożliwił prawidłową kwalifikację i ujęcie w księgach we właściwym okresie.

W kontroli ustalono, że nieprawidłowa kwalifikacja 6 spośród tych dowodów skutkowałą na sprawozdawczość bieżącą Sądu brakiem wykazania określonych w nich kwot jako zobowiązania Sądu. W sprawozdaniu Rb-28 za marzec 2010 r. nie zostały wykazane zobowiązania w wysokości 1.291,29 zł; za lipiec 2010 r. – 1.983,20 zł; za sierpień 2010 r. – 5.087,08 zł, za październik 2010 r. – 1.493,28 zł; za listopad 2010 r. – 1.107 zł. Łączna kwota niewykazanych zobowiązań wynosiła 10.961,85 zł.

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie wyników badania wylosowanej próby – biorąc pod uwagę zarówno liczbową jak i wartościową skalę stwierdzonych nieprawidłowości w kwalifikacji do okresów sprawozdawczych oraz brak skutków tych nieprawidłowości dla realizacji budżetu w 2010 r. – pozytywnie z zastrzeżeniami ocenia wiarygodność ksiąg rachunkowych Sądu w zakresie sprawozdawczości bieżącej, natomiast pozytywnie ocenia wiarygodność ksiąg rachunkowych Sądu w zakresie sprawozdawczości rocznej za 2010 r.

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że w Sądzie dokonywano kwalifikacji niektórych wydatków w sposób niezgodny z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. *w sprawie klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych* (Dz. U. Nr 38, poz. 207).

W kontroli ustalono, iż wydatki poniesione na podstawie wszystkich zbadanych faktur za usługi pocztowe (38 faktur) na łączną kwotę 1.880.773,96 zł, zakwalifikowano do § 4300 *Zakup usług pozostałych*, nie dokonując wydzielenia wydatków na usługi pocztowe, związane z postępowaniami sądowymi. Zgodnie z ww. rozporządzeniem, koszty postępowania sądowych – w tym także z tytułu doręczenia wezwań i innych pism – ujmuje się w § 4610.

Wydatek z tytułu odsetek za opóźnienie w wypłacie odszkodowania zasądzonego na rzecz pracownika Sądu – w kwocie 236,64 zł – zakwalifikowany został do § 3020 *Wydatki osobowe niezliczone do wynagrodzeń*, tj. do paragrafu wchodzącego w skład grupy *Świadczenia na rzecz osób fizycznych*, podczas gdy – zgodnie z ww. rozporządzeniem – wydatki z tytułu odsetek kwalifikuje się do paragrafów grupy *Wydatki bieżące jednostek budżetowych*. Odsetki te nie wynikały z działania lub zaniechania działania zez strony Sądu.

W kontroli stwierdzono ponadto zakwalifikowanie do niewłaściwych paragrafów klasyfikacji budżetowej innych wydatków bieżących Sądu, w łącznej kwocie 51.049,34 zł, poniesionych na podstawie 8 faktur.

Najwyższa Izba Kontroli – biorąc pod uwagę, iż ww. nieprawidłowości w zakresie kwalifikacji do grup paragrafów wydatków nie wpływały na sprawozdawczość Sądu w sposób mogący powodować negatywne skutki dla realizacji budżetu, a także fakt, iż w rocznych sprawozdaniach Rb-23, Rb-27, Rb-28 i Rb-28 Programy za 2010 r. oraz w sprawozdaniach Rb-Z, Rb-N za IV kwartał 2010 r., wykazane zostały dane zgodne z ewidencją księgową i sprawozdania te terminowo przekazane zostały dysponentowi drugiego stopnia – wydaje pozytywną opinię o tych sprawozdaniach.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia realizowanie przez Sąd procesu wdrażania budżetu zadaniowego.

W kontroli stwierdzono, iż ustalone zostały działania dla realizowanych podzadań oraz opracowany został projekt budżetu w układzie zadaniowym. Wydatki Sądu ewidencjonowane były w sposób pozwalający na określenie rocznego kosztu poszczególnych działań.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ust. 2 ustawy o NIK, wnosi o zapewnienie:

1. kwalifikowania zdarzeń gospodarczych do właściwych okresów sprawozdawczych, zgodnie z art. 20 ust. 1 ustawy *o rachunkowości*;
2. dokonywania zapisów księgowych zgodnie z wymaganiami określonymi w art. 23 ust. 2 ustawy *o rachunkowości*;
3. kwalifikowania wydatków do właściwych paragrafów klasyfikacji budżetowej, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w *sprawie klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych*;
4. dokonywania pełnej i prawidłowej kontroli bieżącej i dekretacji dowodów księgowych;
5. rzetelnej realizacji wewnętrznych uregulowań Sądu w zakresie udzielania zamówień publicznych.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie oczekuje od Pani Kierownik, w terminie 14 dni od otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o podjętych działaniach na rzecz realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Na podstawie art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, Pani Kierownik ma prawo zgłosić do Dyrektora Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Rzeszowie umotywowane zastrzeżenia w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały w sprawie ich rozpatrzenia.